

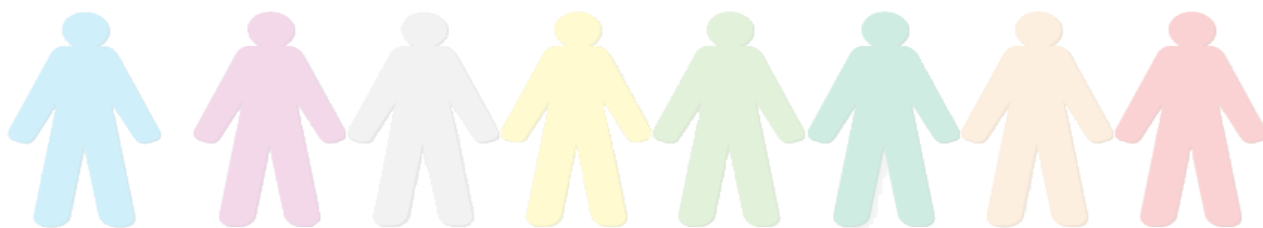
RÉTTINDI OG SKYLDUR TRÚNAÐARMANNA

FRÆÐSLA KÍ FYRIR NÝJA OG
NÝLEGA TRÚNAÐARMENN
HAUSTIÐ 2014

RÉTTINDI OG SKYLDUR TRÚNAÐARMANNA

Fræðslunámskeið KÍ fyrir nýja og nýlega
trúnaðarmenn, 15. október 2014

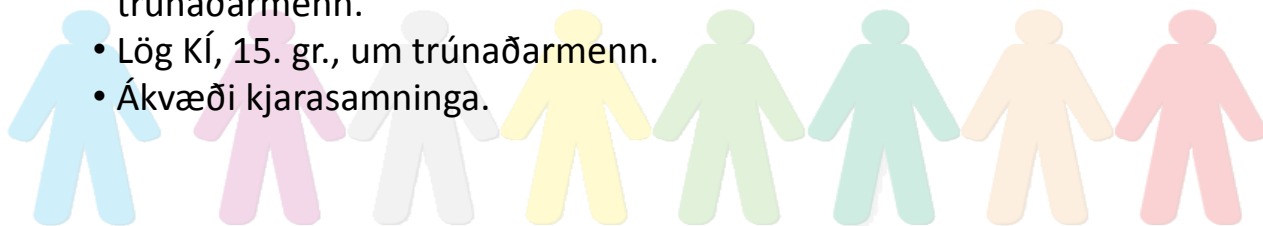
Efnisyfirlit

- Lög og samkomulög um trúnaðarmenn
- Kosning
- Hlutverk
- Fyrirspurnir, aðstoð, að vísa málum
- Réttindi
- Heilræði

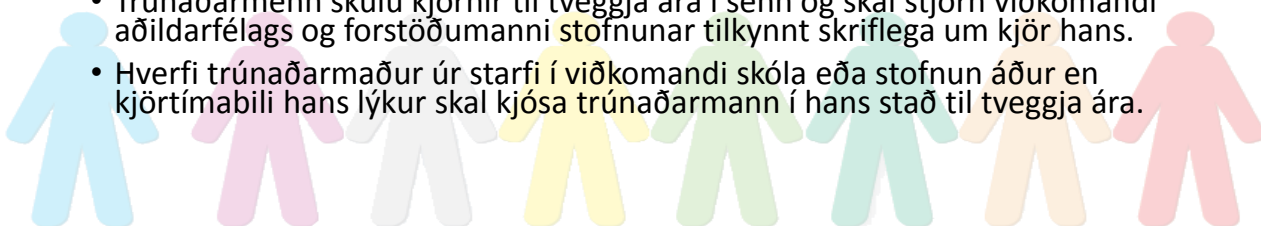
Yfirlit yfir lög og samkomulög um trúnaðarmenn

- Lög nr. 80/1938 um stéttarfélög og vinnudeilur, gr. 9.-13. um trúnaðarmenn.
- Lög nr. 94/1986 um kjarasamninga opinberra starfsmanna, gr. 28.–30. um trúnaðarmenn.
- Samkomulag BHMR og fjármálaráðherra 9. janúar 1989 um trúnaðarmenn.
- Bréf menntamálaráðherra til KÍ 11. ágúst 1989 um trúnaðarmenn.
- Lög KÍ, 15. gr., um trúnaðarmenn.
- Ákvæði kjarasamninga.

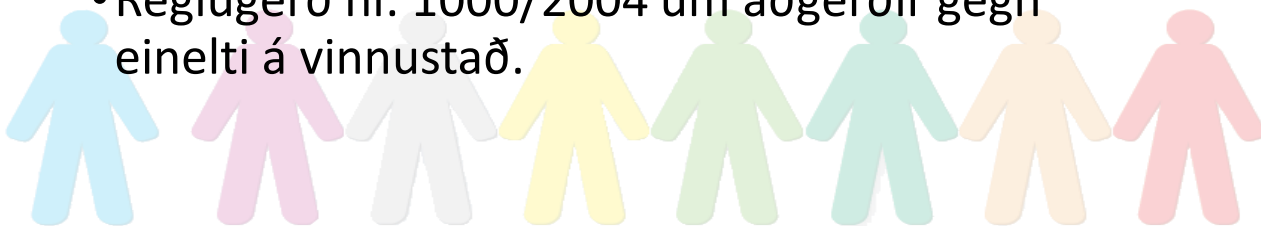
Lög KÍ, 15. gr. – Trúnaðarmenn

- Stjórn Kennarasambands Íslands hlutast til um að á hverjum vinnustað sé kjörinn trúnaðarmaður þar sem félagsmenn þess starfa, sbr. lög nr. 94/1986 um kjarasamninga opinberra starfsmanna, lög nr. 80/1938 um stéttarfélag og vinnudeilur.
- Stjórnir aðildarfélaga skulu halda fundi og námskeið með trúnaðarmönnum svo oft sem þurfa þykir.
- Stjórn KÍ skipuleggur fræðslu fyrir trúnaðarmenn um mikilvæg réttinda- og hagsmunamál með það að markmiði að auka samstarf aðildarfélaga KÍ.
- Trúnaðarmenn skulu kjörnir til tveggja ára í senn og skal stjórn viðkomandi aðildarfélags og forstöðumanni stofnunar tilkynnt skriflega um kjör hans.
- Hverfi trúnaðarmaður úr starfi í viðkomandi skóla eða stofnun áður en kjörtímabili hans lýkur skal kjósa trúnaðarmann í hans stað til tveggja ára.

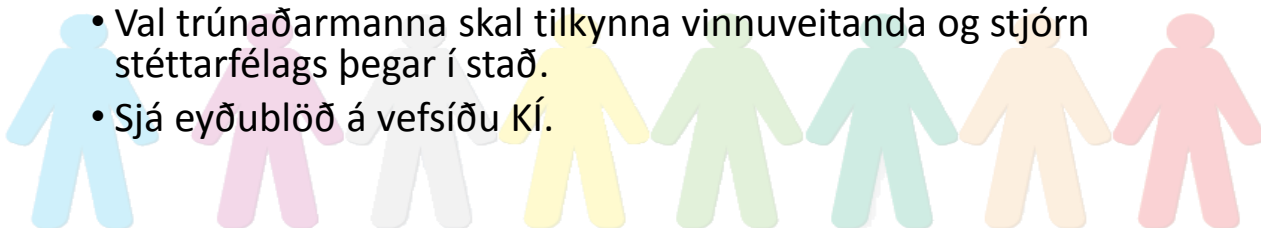
Yfirlit yfir lög og reglur um aðkomu trúnaðarmanna að vinnuverndarstarfi á vinnustöðum

- Lög nr. 46/1980 um aðbúnað og hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum.
- Reglugerð nr. 920/2006 um skipulag og framkvæmd vinnuverndarstarfs á vinnustöðum.
- Reglugerð nr. 1000/2004 um aðgerðir gegn einelti á vinnustað.

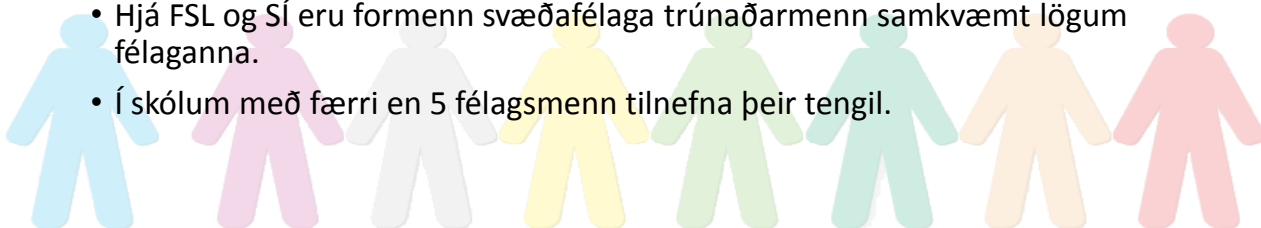
Kosning trúnaðarmanna – 28. gr. laga um kjarasamninga opinberra starfsmanna

- Á hverri vinnustöð þar sem a.m.k. fimm menn vinna er starfsmönnum heimilt að kjósa úr sínum hópi einn trúnaðarmann.
- Á vinnustöð þar sem fimmtíu menn eða fleiri vinna má kjósa tvo trúnaðarmenn.
- Trúnaðarmenn skal kjósa til tveggja ára í senn.
- Val trúnaðarmanna skal tilkynna vinnuveitanda og stjórn stéttarfélags þegar í stað.
- Sjá eyðublöð á vefsíðu KÍ.

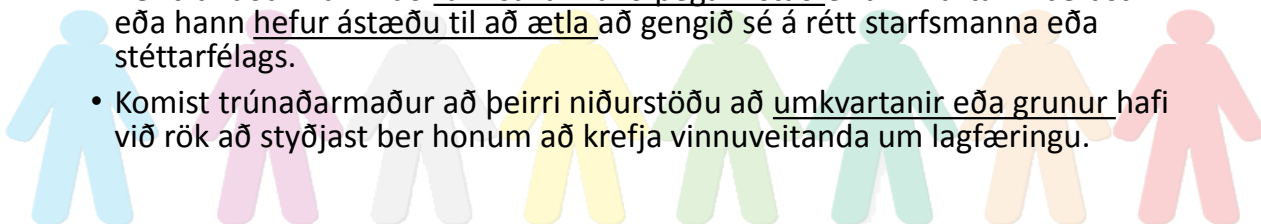
Kosning trúnaðarmanna – 28. gr. laga um kjarasamninga opinberra starfsmanna

- Trúnaðarmaður er kosinn af félagsmönnum KÍ á vinnustaðnum.
- Varatrúnaðarmaður hefur ekki stöðu trúnaðarmanns samkvæmt lögum.
- Heimilt er að kjósa trúnaðarmenn fyrir félagssvæði eða hluta þess vegna starfsmanna á vinnustöðvum sem ekki uppfylla skilyrði um lágmarksfjölda.
- Stéttarfélögum er einnig heimilt að semja um aðra skipan á vali trúnaðarmanna en löggin kveða á um.
- Hjá FSL og Sí eru formenn svæðafélaga trúnaðarmenn samkvæmt lögum félaganna.
- Í skólum með færri en 5 félagsmenn tilnefna þeir tengil.

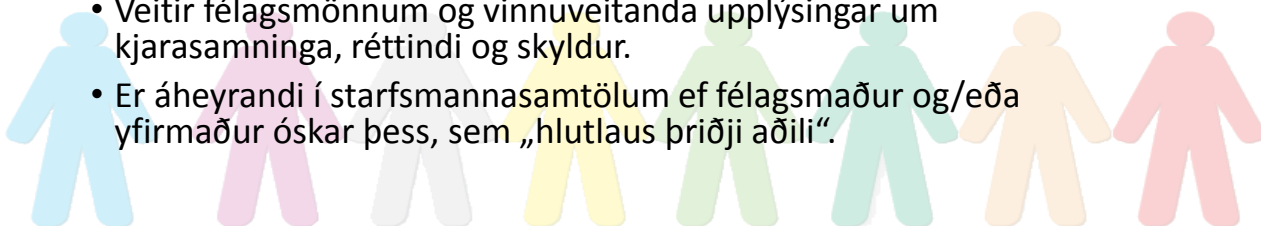
Hlutverk

- Trúnaðarmaður er fulltrúi stéttarfélags á vinnustað og tengiliður milli félagsmanna á vinnustað og vinnuveitanda annars vegar og milli félagsmanns og stéttarfélags hins vegar.
- Trúnaðarmaður skal gæta þess að vinnuveitandi og fulltrúar hans haldi kjarasamning og réttur starfsmanna sé í hvívetna virtur, einkum um orlof, vinnuvernd, öryggi og hollustuhætti.
- Starfsmönnum ber að snúa sér til trúnaðarmanns með umkvartanir sínar. Ber trúnaðarmanni að rannsaka málið þegar í stað er umkvartanir berast eða hann hefur ástæðu til að ætla að gengið sé á rétt starfsmanna eða stéttarfélags.
- Komist trúnaðarmaður að þeirri niðurstöðu að umkvartanir eða grunur hafi við rök að styðjast ber honum að krefja vinnuveitanda um lagfæringu.

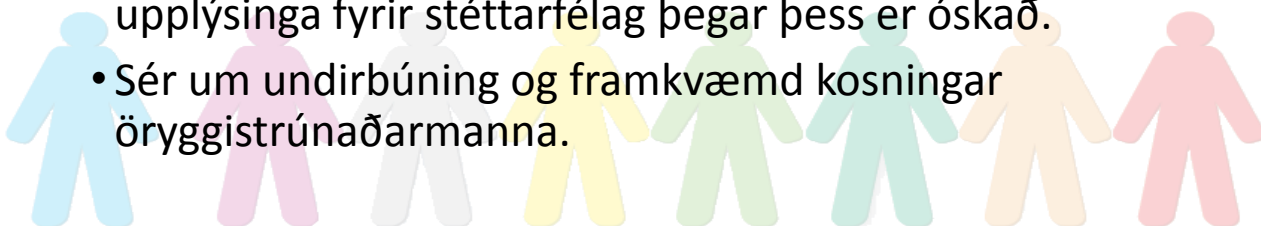
Hlutverk

- Trúnaðarmaður skal gefa starfsmönnum og stéttarfélagi skýrslu um kvartanir starfsmanna jafnskjótt og við verður komið. Einnig gefur hann sömu aðilum skýrslu um hvað vinnuveitandi hafi brotið af sér við starfsmenn og stéttarfélag þeirra, svo og hvaða lagfæringar hafi fengist fram.
- Upplýsir stéttarfélag um gang mála þegar með þarf, vísar málum sem ekki tekst að leysa á vinnustað til stéttarfélags.
- Veitir félagsmönnum og vinnuveitanda upplýsingar um kjarasamninga, réttindi og skyldur.
- Er áheyrandi í starfsmannasamtölum ef félagsmaður og/eða yfirmaður óskar þess, sem „hlutlaus þriðji aðili“.

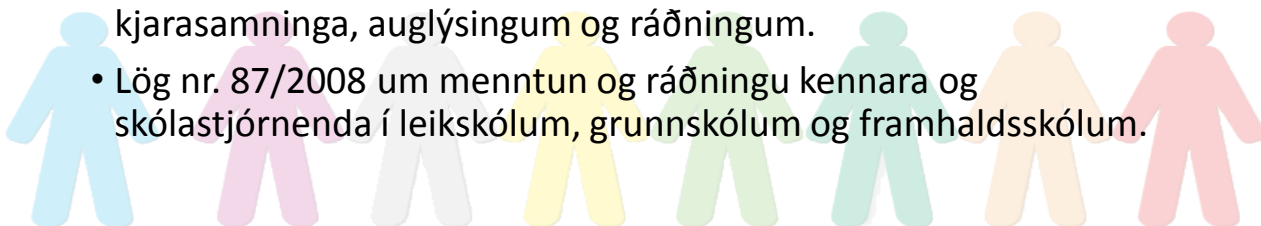
Hlutverk

- Sér um atkvæðagreiðslur meðal félagsmanna á vinnustað svo sem um kjarasamninga og boðun verkfalls.
- Kemur fræðslu, kynningarefni og skilaboðum frá stéttarfélagi til félagsmanna á vinnustaðnum. Aflar upplýsinga fyrir stéttarfélag þegar þess er óskað.
- Sér um undirbúning og framkvæmd kosningar öryggistrúnaðarmanna.

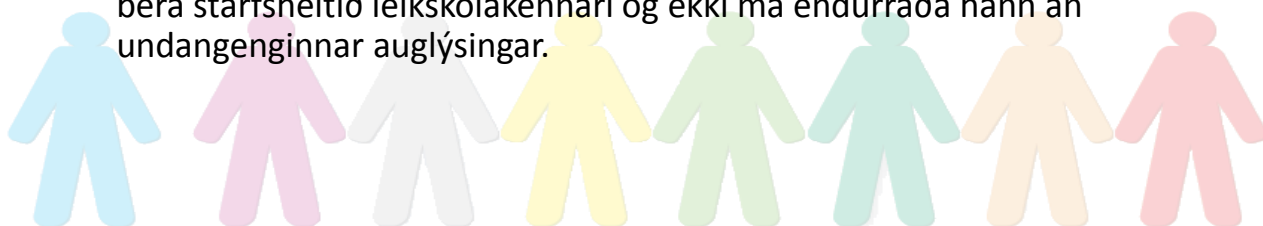
Hlutverk

- Upplýsingaskylda yfirmanns til trúnaðarmanns ef staða losnar á vinnustað hans eða í ráði er að bæta við starfsmanni.
- Jafnframt skal láta trúnaðarmanni í té upplýsingar um ráðningarkjör og hverjir sækja um starfann.
- Upplýsingaskylda yfirmanns er mjög mikilvæg vegna eftirlitshlutverks trúnaðarmanna með framkvæmd kjarasamninga, auglýsingum og ráðningum.
- Lög nr. 87/2008 um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnenda í leikskólum, grunnskólum og framhaldsskólum.

Lög nr. 87/2008 um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnenda í leikskólum, grunnskólum og framhaldsskólum

- Sæki enginn leikskólakennari um auglýst leikskólakennarastarf, leikskólastjórastarf eða aðstoðarleikskólastjórastarf þrátt fyrir endurtekna auglýsingu er heimilt að lausráða í starfið til bráðabirgða, að hámarki til eins árs í senn, einstakling sem ekki er leikskólakennari.
- Starfsmaður sem ráðinn er vegna framangreindra aðstæðna má ekki bera starfsheitið leikskólakennari og ekki má endurráða hann án undangenginnar auglýsingar.

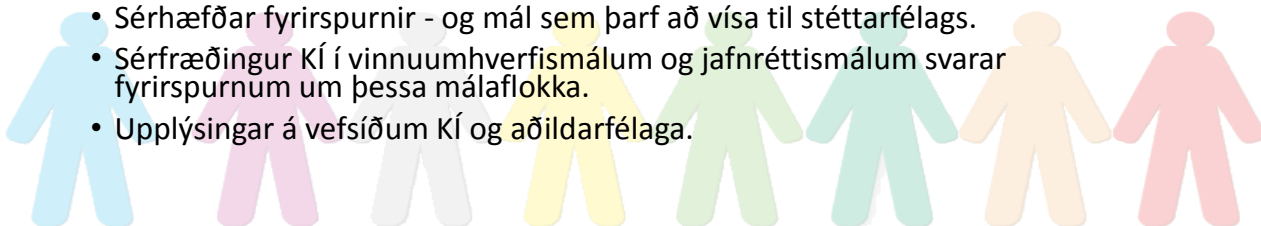
Lög nr. 87/2008 um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnenda í leikskólum, grunnskólum og framhaldsskólum

- Grunnskólum og framhaldsskólum er skylt að sækja um undanþágu til menntamálaráðuneytis fyrir ráðningu kennara sem er án leyfisbréfs og sem kennir 240 mín eða meira á viku.
- Lausráðning að hámarki í eitt ár, endurráðning er ekki heimil án undangenginnar auglýsingar.

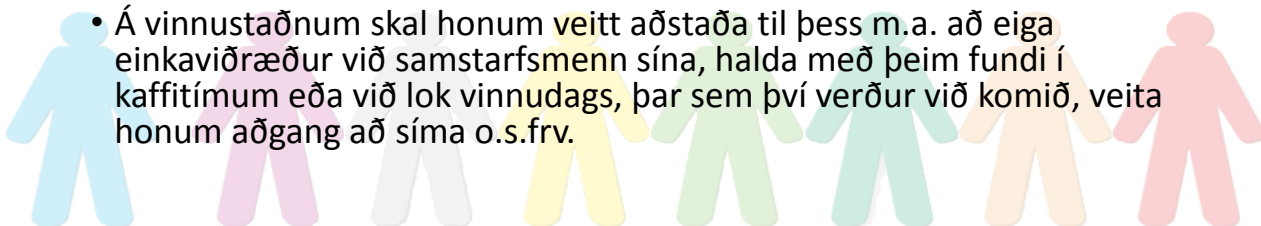
Hvert skal beina fyrirspurnum – leita eftir upplýsingum, aðstoð, vísa málum?

- Mínar síður.
- Félagaskrá KÍ.
- Sjóðir KÍ.
- Símenntunarsjóðir aðildarfélaga.
- Miðlar KÍ og aðildarfélaga.
- Heimasíða KÍ/vef- og skjalakerfi.
- Almennar fyrirspurnir um kjarasamninga og réttindamál.
- Sérhæfðar fyrirspurnir - og mál sem þarf að vísa til stéttarfélags.
- Sérfræðingur KÍ í vinnuumhverfismálum og jafnréttismálum svarar fyrirspurnum um þessa málaflokka.
- Upplýsingar á vefsíðum KÍ og aðildarfélaga.

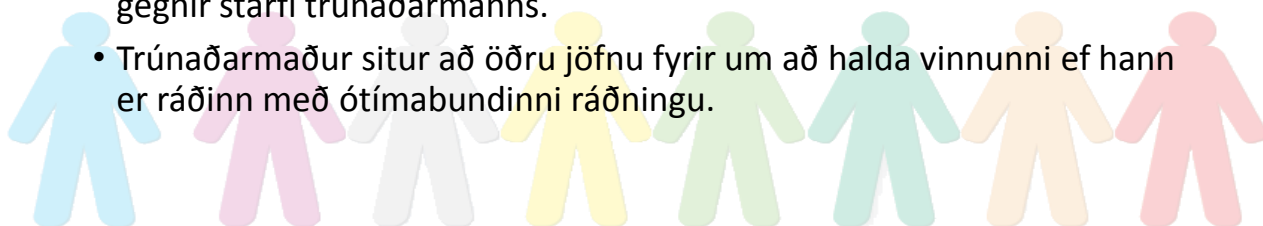
Réttindi

- Trúnaðarmaður á rétt til að rækja skyldur sínar í vinnutíma enda geri hann yfirmanni sínum grein fyrir erindi sínu hverju sinni.
- Trúnaðarmönnum er heimilt að sækja þing, fundi, ráðstefnur og námskeið á vegum stéttarfélagsins í allt að einu viku á ári án skerðingar á reglubundnum launum.
- Í öllum tilvikum skal tilkynna yfirmanni stofnunar með eðlilegum fyrirvara um slíkar fjarvistir.
- Á vinnustaðnum skal honum veitt aðstaða til þess m.a. að eiga einkaviðræður við samstarfsmenn sína, halda með þeim fundi í kaffitímum eða við lok vinnudags, þar sem því verður við komið, veita honum aðgang að síma o.s.frv.

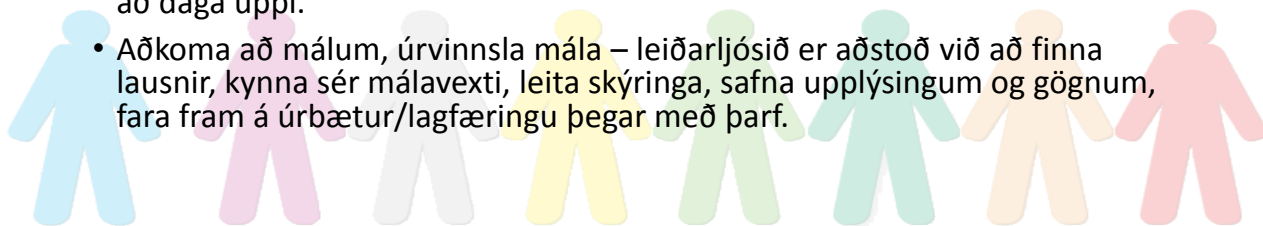
Réttindi

- Trúnaðarmenn og stéttarfélög geti haldið vinnustaðafundi enda séu slíkir fundir ekki til verulegs ónæðis fyrir starfsemi eða þjónustu viðkomandi stofnunar.
- Trúnaðarmaður skal í engu gjalda þess í starfi eða á annan hátt að hann hefur valist til þessa trúnaðarstarfs.
- Óheimilt er að flytja trúnaðarmann í lægri launaflokk meðan hann gegnir starfi trúnaðarmanns.
- Trúnaðarmaður situr að öðru jöfnu fyrir um að halda vinnunni ef hann er ráðinn með ótímabundinni ráðningu.

Heilræði

- Mikilvægt að aðgreina vel hvenær trúnaðarmaður talar og hvenær starfsmaðurinn talar.
- Vera sýnilegur á vinnustaðnum, hafa vakandi auga, kynna sig, hlutverk og gildi trúnaðarmanns fyrir samstarfsfólki og yfirmanni.
- Skrá niður erindi og mál - nota síðar ef með þarf.
- Tryggja að skoðun/rannsókn fari fram á málum sem koma upp - koma málum í farveg og leiðbeina, aðstoða, fylgja málum eftir, ekki leyfa málum að daga uppi.
- Aðkoma að málum, úrvinnsla mála – leiðarljósið er aðstoð við að finna lausnir, kynna sér málavexti, leita skýringa, safna upplýsingum og gögnum, fara fram á úrbætur/lagfæringu þegar með þarf.

Heilræði

- Vera málefnalegur, nákvæmur, hlusta vel, spyrja spurninga, ekki staðhæfa eða setja sig í dómarasæti, samstarf en líka að vinna sjálfstætt, virða trúnað um upplýsingar og gögn.
- Leita upplýsinga hjá stéttarfélagi ef vafi leikur á til hvaða ráða skuli gripið, halda stéttarfélagi upplýstu um gang mála ef með þarf.
- Ef mál leysast ekki á vinnustaðnum, vísa máli til stéttarfélags með samþykki félagsmanns, stéttarfélagið ákveður hvort leita eigi ráðgjafar hjá lögmanni.
- Æskilegt að vísa flóknum einstaklingsmálum strax til stéttarfélags.

Heilræði

- Trúnaðarmaður þarf ekki að vita allt, getur ekki alltaf gefið svör strax, aflar sér upplýsinga til að vera viss um að gefa rétt svör og/eða vísar á þann sem getur gefið svör.
- Trúnaðarmaður starfar aldrei einn – samstarf við stéttarfélag, samstarfsfólk, yfirmenn.
- Hver og einn sinnir trúnaðarmannsstarfinu eftir bestu getu.

